

TONG YULDUZI

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqarib boshlagan

№ 5 (66338)
2002 yil 1 fevral, juma

Sotuvda erkin narxda

Faxr

Ha, men quruvchining o'g'liman, deb sharaf bilan ayta olaman. Chunki dadam Rahmatilla Abdullayev O'zbekiston ravnaqiga juda katta hissa qo'shayotgan insonlardan. Ko'plab inshootlar dadamning qo'llaridan o'tgan. Maktab, litseylar qurilishi deysizmi, savdo rastalarimi, barida dadam «panjalari»ning izlari bor. O'tgan yili «Mustaqillikning 10 yilligi» medali sohiblari bo'ldilar.

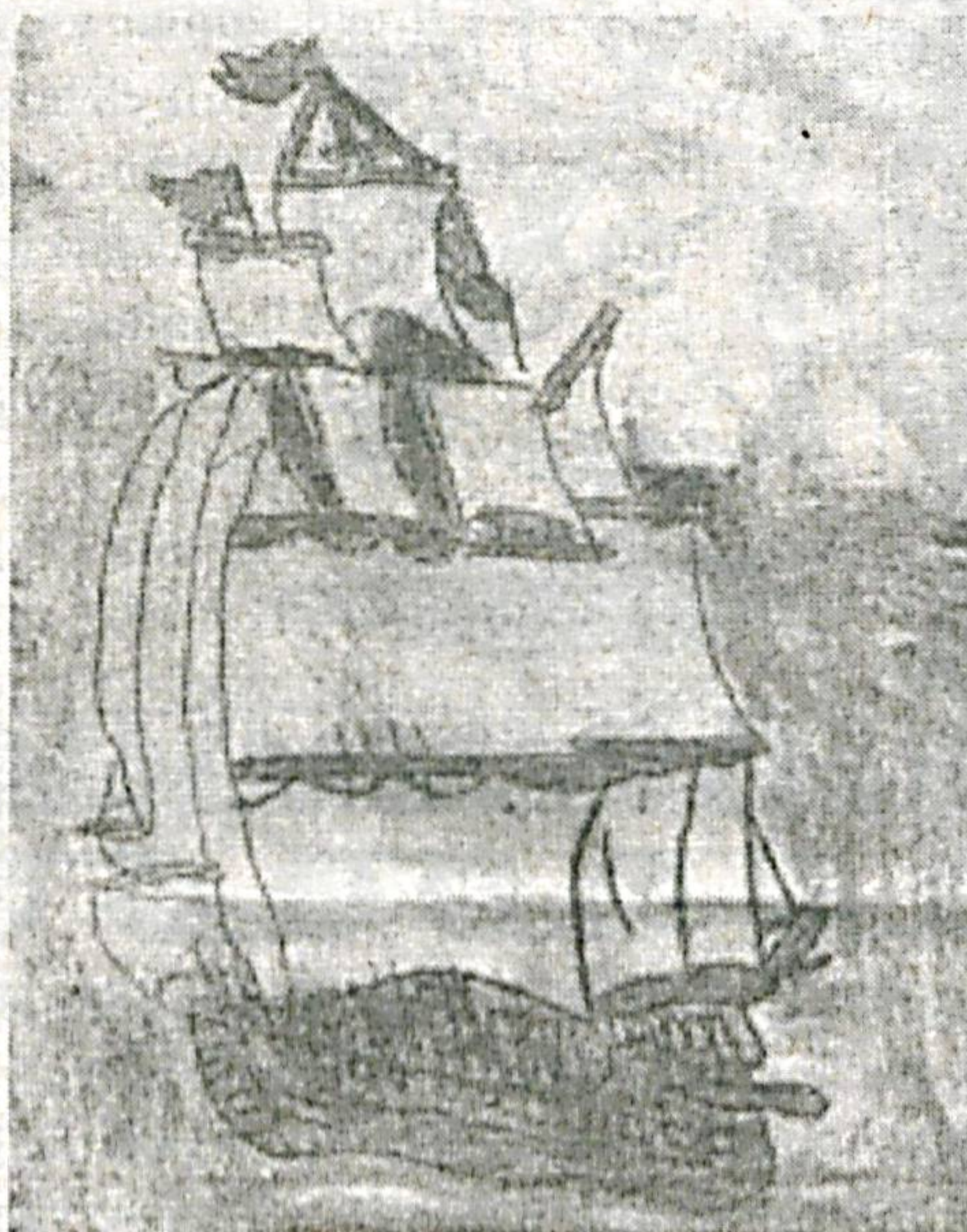
sari kelgusini rejalashtiraverar ekan inson. Mana, yaqinda balog'at 13 yoshimni qarshilayman. Men dengizni ko'rmaganman. Dengiz kemalarini ham. Xayolan dengizchi bo'lib uzoq mamlakatlarga suzib borsam deyman. Shuning uchun bo'lsa kerak dengiz kemalarining suratini ko'p

QURUVCHINING O'G'LI MAN

Mehnatlari evaziga erishgan rag'batlari uchun sidqidildan quvondik.

Oyim Ma'fura opa tikuvchilar. Ular ham mahallakuy qizlarini, onaxonlarini bejirim liboslar bilan yasatadilar.

O'zim esa rasm chizishga qiziqaman. Tabiat manzaralarini, koinotni, dengizu kemalarni chizaman. O'qishlarim a'lo bo'lishiga, intizomim yaxshi bo'lishiga harakat qilaman. Chunki yosh ulg'aygan

chizaman. Siz chizgan suratlarimdan birini ko'rib turibsiz. Yigitlik burchimni o'tash uchun nasib qilsa 5 yildan keyin harbiy xizmatga boraman. Ehtimol o'shanda dengizni ko'rarman...

Kelajakda dadam va oyim kabi insonlarga kerakli odam bo'lmoqchiman. Axir xalq xizmatini qilib el nazariga tushishdan ham buyukroq baxt bormi, dunyoda.

Izzatilla
ABDULLAYEV,
Poytaxtimizdagi
273-litsey-
maktabning
6-sinf
o'quvchisi.

QADR

Men bir vaqtlar «Otalar so'zi - aqlning ko'zi» ko'rsatuvidagi tomosha qilgan voqeani hech yodimdan chiqara olmayman. Undagi voqeada bir mushtipar keksa onani kelini, o'g'li xafa qilishar, unga yog'och qoshiq va sopol idishlarda ovqat berishlari evaziga nevarasi o'z ota-onasiga ular ham qariganlarida xuddi shunday idishda ovqat berishini aytadi. Albatta bu gapni ota-onaning ko'zini ochish uchun aytgan deb o'ylayman.

KATTALAR IZZATDA, KICHIKLAR XIZMATDA

Ularga ham ko'zgu tutgan yosh bolakay. Ehtimol, shunda buvimga yaxshi qarashar degan o'y kechgandirda. Mana sevimli gazetamning o'tgan sonida «Pushaymon» ertagini o'qidim. Unda ham yuqoridagiga o'xshash voqea bor. Unda o'g'il otasiga qaramaydi, balki xizmatkorlariga pul berib qaratadi. Eh, odamlar. Nahotki bag'ringiz toshga, yuragingiz muzga aylangan bo'lsa?

Men shuni ishonch bilan ayta olamanki, bizning tengdoshlar orasidan bunday nonko'rlar chiqmaydi. Chunki oq yuvib, oq taragan, o'qitib, boqqan ota-onalarga ming bor xizmat qilsak ham oz. Biz ulardan o'rnak olib, ularga o'xshashga harakat qilamiz.

Matluba ALIYEVA,
Surxondaryo viloyati, Muzrobd tumani,
Xalqobod qo'rg'oni.

Birinchi yozgan she'rim

MENING YURTIM

Yurtim mening O'zbekiston,
Men uning bir guliman.
O'z baxtidan kuylaguvchi,
Xushovoz bulbuliman.

Yurtboshimiz Islom bobom,
G'amimizni yeydilar.
O'qib bilim olinglar,
O'g'il-qizim, deydilar.

Navbahor Hamroyeva,
Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi
11- maktabning 5- sinf o'quvchisi.

JUMBOQLAR - JONU DILIM

Qadrli gazetamiz. Sening sahifalaringda berib borilayotgan boshqotirma-yu jumboqlarni maroq bilan yechamiz. Chunki ular aqlni charxlab, fikrni teranlashtiradi. Mana, shu yili 4-yanvarda chiqqan sondagi «Matematik jumboq»ni ham bir zumda yechib tashladik. Javobini sizlarga yo'llamoqchi ham bo'ldik. Biroq, **Maktub** xatimiz to sizlarga yetib borgunicha, keyingi sonda tayyor javob ham e'lon qilinib qoldi. Solishtirsak bexato yechibmiz. Sendan iltimos, har bir soningda shunday jumboqlarni berib borsang.

Abdulkarim ODILOV,
Saidali TURDIALIYEV,
Farg'ona viloyati, Uchko'prik tumanidagi
20- o'rta maktabning 4- sinf o'quvchilari.

BALLI, BAXSHI!

Baland tog'lar... Tog'lar ortida go'zal va so'lim qishloq yastanib yotibdi. Suvlari bir maromda shildirab oqib turgan anhor bo'yida do'mbira ovozi eshitiladi. Do'mbira kuyiga mast bo'lgan qushlar baxshiga xalaqit bermaslik uchun asta daraxt shoxlariga qo'nadi. Tomoshabinlar sehrlab qo'yilganday chayqalib o'tirishadi, bundan ilhomi junbushga kelgan baxshi yana «qaynab» dostonni kuylay boshlaydi.

«Alpomish ham bu lashkarni bilib, yov-yarog'ini ilmi karomat bilan chiltanlar berib, urush-yarog'ini g'amlab, otlanib qalmoqlar ustiga kela berdi.

...Qilich kelib alab-alab,
Oltin kosa gulgun sharob.
Ichilib maydon ichra...»

Baxshi g'ayrat bilan do'mbrasini chaladi. Bir vaqtning o'zida sozanda, qo'shiqchi, so'z ustasi, shoir, artist rolini maromiga yetkazib ijro etadi.

«...Men yig'layman, yuragimda alam bor,

Vayron bo'lgan elda

kulbaxonam bor,
Qo'ng'irotda oq sut bergan onam bor,
Albatta, enama arzimni yetkar».

Dostondagi ichki kechinmalar kishi tug'yonlarini qo'zg'atadi. Doston obrazlariga yanada chuqurroq yondoshsak, barining o'z dardi, o'z ruhiyati mavjud. Hatto salbiy obraz Ko'kaldosh ham hayajonini yashira olmaydi: «Bu Qorajon o'zimizdan chiqib, balo bo'ldi.

Dushman bilan do'st bo'ldi», deb hislarini oshkor qiladi. Ruhiyat masalalari hayvonlarga ham

ko'chib kishini lol qoldiradi. Ko'kdo'nonning yem olmay qo'yganligi, Boychiborning Murodtepada turib o'zicha fikr yuritganligi bunga yaqqol misol bo'ladi. «Alpomish»da ana shunday misollarni ko'rib, uning tarbiyaviy, ruhiy va ma'naviy jihatdan ulkan, adabiy meros ekanligiga tan beramiz. Haqiqiy xazinadan bahramand bo'lish uchun yana baxshiga yuzlanamiz.

Baxshi kuylayapti. U bizning «Alpomish»imizni kuylayapti.

Nuriddin ABDULLAYEV,
O'zMU talabasi.

YANA BIR IMKONIYAT

Men poytaxtimizdagi 249 - maktabning 8 - sinfida o'qiyman. Hademay 9- sinfni tamomlab, mustaqil hayotga qadam qo'yishimiz, turli litsey va kollejlarga o'qishga kirishimiz lozim bo'ladi. Yaqinda ustozimiz Oyimgul opa O'rozovaning aytgan gaplari barchamizni suyuntirib yubordi. Maktabimizda bank sinfi tashkil qilinib, unga 8- sinf o'quvchilari qabul qilinarkan. Lekin bu sinfda o'qish hammaga ham nasib qilavermas ekan. Iqtisod, algebra, psixologiya va chet tilidan bo'ladigan imtihonlardan muvaffaqiyatli o'tgan 25 nafar o'quvchigina bu sinfga qabul qilinarkan. 9-sinfni bitirib, litseylarga o'qishga kirsak, yana uch yil o'qiyamiz. Bu sinfda o'qish nasib etsa, bir yilga yutarkanmiz. Shuning uchun ham imtihonlarga astoydil hozirlik ko'ryapmiz.

Nargiza JALILOVA,
Toshkent shahar, Sobir
Rahimov tumanidagi
249- maktab o'quvchisi.

O'Z GAZETAMIZ BOR

Biz o'quvchilar maktabda a'lo baholarga o'qish bilan birga matbuot bilan muntazam tanishib borishimiz lozim. Bu ishda albatta radio- televideniye, gazeta va jurnallar bizga yordamga keladi. Biroq... oramizda matbuot bilan umuman ishi yo'q o'quvchilar ham topiladi. Ular ko'proq televizor orqali berilayotgan chet el filmlarini tomosha qilishni yaxshi ko'rishadi. Shunday o'quvchilarga aytar edimki, ular o'z gazetalarini kuzatib borsinlar. Buning uchun esa obuna bo'lishni unutmasinlar.

Bizning sinfimiz ham 2002 yil uchun «Tong yulduzi» gazetasiga obuna bo'ldik. Sinfodoshlarim bilan birgalikda gazetaning har bir sonini o'qib borayapmiz. O'zimiz uchun kerakli gaplarni olayapmiz.

Gazetaga obuna bo'lganimizdan juda xursandmiz.

Nilufar SHODJONOVA,
Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi 21-
maktabning 9- litsey sinf o'quvchisi.

XATLAR TEGIRMONI

Turli xalqlar tomonidan yaratilgan qadimdagi eng sodda ijod namunasi «Mif» hisoblanadi. U «Asotir» va «Sav» deb ham yuritiladi. «Mif» so'zi lug'aviy jihatdan «uydirma», «to'qima» va «yolg'on gap» degan ma'nolarni bildiradi. Ularning namunalari «Avesto», «O'g'uznoma», «Kitobi dadam qo'rqt», «Ramayana», «Maxabxarata», «Panchatantra» kabi hozirgacha ko'pchilikni qiziqtirib kelgan asarlarda saqlanib qolgan. Ajdodlarimiz hayotning tabiiy hodisalarini ilmiy jihatdan asoslab berolmaganlar va o'zlaricha

ERTAK MIFNING EVARASI EKAN

(yoxud ajoyib zanjir)

hikoyalar yozg'ular yog'ishi, qorong'ulik va yorug'lik haqida hikoyalar hosil qilishgan. Hosil bo'lgan bu «hikoyalar» «Mif» deb ataladi. Ana shu miflardan yana bir janr paydo bo'la boshlagan. U «Afsona» deb nomlanib, mifning tarkibida shakllandi va tarbiya topdi. Afsona vaqt o'tgan sayin ulg'aydi, keng ma'nolarga ega bo'la boshladi. Natijada u ham o'zidan yangi janr orttirdi. Ya'ni, bu mifning nabirasi bo'lmish «Rivoyat» edi. Bu janr afsonadan hayotga, aniqrog'i reallikka yaqinligi bilan farq qiladi. Rivoyat mazmuniga ko'ra quyidagi turlarga bo'linadi.

Qahramonlik rivoyatlari, tarixiy rivoyatlar, toponimik rivoyatlar.

Yuqoridagi uch avlod ko'rinishini olgan janrning hammasini o'zida mujassam etgan va rivoyatlarning kengayishi tufayli hosil bo'lgan ertak janri ularga to'rtinchi avlod tariqasida qo'shiladi. Oila tarkibiga qaytsak, Ertak Mifning evarasiga, Afsonaning nabirasiga va Rivoyatning farzandiga aylanadi.

Vohid G'ANIYEV,
O'zMU talabasi.

Mana hozir ham sinfdoshim Gulnoraning esdalik daftarini to'ldiryapmanu xayolimda bir fikr charx aylanyapti. Savollarning ko'pi sevgi-muhabbat, do'stlikka oid. Insonning eng nozik tuyg'ularini qog'ozga tushirish, ularni bayon etish mushkul. Qalbni dasturxon qilish esa xunuk ish. Shu sababli ham mening esdalik daftarim har sohaga taalluqli test savollardan, taklif va mulohazalar uchun maxsus joydan iborat bo'ladi. Chunki men do'st va dugonalarimning orzu-umidlarini ham bilmoqchiman. Daftarimni saqlab, kelgusida ro'yobga chiqajak niyatlar bilan

ESDALIKLAR QANDAY BOLMOG'I DARKOR?

qiyoslamog'chiman.

Oyimlarning aytishlaricha, maktab davridagi do'stlik mustahkam, umrbod bo'larkan. Ular ham sinfdoshlari bilan hozirgacha uchrashib turadilar. Bir-birlarining boshlariga ish tushganda belni bog'lab xizmatda bo'ladilar. Ularning o'zaro jipsligiga juda ham havasim keladi. Nasib qilsa, biz ham ulardek bo'lamiz. Daftardagi tilaklar hamrohimiz bo'lgay.

Gulnoza MAXSUDOVA,
Toshkent tumanidagi 25- maktabning
8- sinf o'quvchisi.

Toshkentdagi Respublika bolalar badiiy ijodiyot markaziga qachon kelsangiz ich-ichingizdan quvonib ketasiz. Go'zalikka tashna murg'akkina bolajonlarning qanday asarlar yaratganligini ko'rib hayratlanmay ilojimiz yo'q. Markazimizda

MEN NECHUN SEVAMAN O'ZBEKISTONNI

keramika, badiiy bezash, grafika, ganchkorlik va tasviriy barcha go'zalligini ko'ra bilish sirlarini o'rgatadilar. Ustozimning bu yil ijod namunalari chop etilgan to'plam nashrdan chiqdi. Yana oyijonlarimiz sevib o'qiydigan «Saodat» jurnalida rassom bo'lib ishlaydilar. Shunday mehribon ustozlarim Gulzora opa, Bahodir aka hamda Hikmat akalarning har bir mashg'ulotlarini bizlar intiqlik bilan kutamiz. Men shunday ulug'dargohda o'qiyotganim bilan faxriyanaman. Barcha sovrin olganlarni, ustozimiz mehnati natijasini dunyoga olib chiqayotgan har bir o'quvchini yana bir bor tabriklayman. Men Bahovuddin Naqshbandiy Vatani bo'lgan Buxoroda tug'ilganman. Bobojonim Axtam Muhammedov esa G'ijduvon kulolchilik zavodiga asos solganlar. Men esa ularning davomchisi bo'lib, jonajon O'zbekistonim iftixorini butun dunyoga ko'tarishga harakat qilaman.

Suhrob MIRZAYEV,
Yunusobod tumani,
Fuzuliy nomli 239- maktabning
4- sinf o'quvchisi.

«SOCHALA»

-Qahramon aka, mana, Bolalar tashkiloti tug'ilganiga ham bir chaqaloqning tetapoya davriga yaqin vaqt o'tibdi. Ana shu qisqa davr ichida qanday ibratli ishlar amalga oshirildi? Avvalo, tashkilotning ezgu maqsadi yo'lidagi shakllanish jarayoni qanday kechdi? Shular haqida gurunglashsak, nima deysiz?

-Bajonidil. Muhtaram Prezidentimiz Islom Karimov bundan roppa rosa bir yil avval - 2001 yilning 24 yanvarida Oqsaroy qarorgohida «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Tashabbus guruhi vakillari bilan uchrashgan edilar.

-Demak, bugun - 24 yanvar kuni siz bilan uchrashib turganimizda ham ramziy ma'no bor ekan-da? Urf odatimiz bo'yicha bugun tetapoya bo'lgan bolaning «Sochala» kuni. Qutlug' bo'lsin.

-Rahmat. «Kamolot» yoshlarimizning chinakam suyanchi va tayanchi bo'lishi yo'lidagi atak-chechak davrida yoshlar muammolarini hal etish, ularning kelajagini ta'minlash borasida chuqur mulohaza yuritgan holda ko'pgina tadbirlar belgilanib, hayotga tadbiriq etildi. Bu davr - izlanish davri, barakali izlanish davri bo'ldi.

-Qahramon aka, biz bu davrni hech qachon unutmaymiz. Siz tadbirlar haqida qisqa va lo'nda so'zlab bersangiz.

-2001 yilning 25 aprel kuni Toshkent shahrida bo'lib o'tgan O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakatining ta'sis Qurultoyida Nizomga asosan, uning homiyligida Bolalar tashkiloti faoliyat ko'rsatishi belgilab berilgan edi. Shunga asosan 10 kun muddat ichida O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi qoshida mutaxassislardan iborat ishchi guruhi tuzilib, tashkilotning Nizom loyihasi va ta'sis yig'ilishi hujjatlarini tayyorladi. 2001 yili 23 may kuni Bolalar tashkilotining ta'sis yig'ilishi bo'lib, unda Bolalar tashkiloti Nizomi qabul qilinib, shu yilning 5 iyuniga qadar barcha viloyatlarda tashkilotning ta'sis yig'ilishi o'tkazishga kelishib olindi.

2001 yilning 25 mayidan 5 iyunigacha Harakatning Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri Kengashlari, 10-25 iyunigacha tuman, shahar bo'limlarida Bolalar tashkilotini tuzish yuzasidan ta'sis yig'ilishlari

bo'lib o'tdi.

-Maktablarda Bolalar tashkilotini tuzish davri o'quvchilarning ta'til kunlariga to'g'ri kelibdi-da?

-Juda ham to'g'ri. Shu

tashkilotlari tuzilib, yetakchilar amaliy mashg'ulotlardan o'tdilar. Jumladan, 6 iyul kuni Surxondaryo viloyatining Oltinsoy tumani «Aziz Qorayev»,

«Sahovat» nomli oromgohlarida mustaqillikning 10 yilligiga

XXI ASR INTELLEKTUAL - BARKAMOL YOSHLAR ASRI BO'LADI.
Islom KARIMOV.

birinchi forumi o'tkazildi. Forumda barcha viloyat «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati kengashlarining Bolalar tashkiloti raislari va har bir viloyatdan 1991 yilning 1 sentyabrda tug'ilgan iqtidorli o'quvchilardan 174 tasi ishtirok etdi. «Hech kimga bermaymiz seni, O'zbekiston!» shiori ostida o'tkazilgan forum Respublikamizning barcha viloyatlarida tashkillashtirildi va ommaviy-axborot vositalarida keng yoritildi.

UNUTILMAS TADBIR

-Qahramon aka, men bugungi yoshlarimiz hayotini yoritilishida ommaviy axborot vositalarining yanada jonliroq, yanada yorqinroq yoritilishini istardim.

-Juda ham to'g'ri! Ha, Respublikamiz bo'yicha umumta'lim maktablarini oladigan bo'lsak, ular son jihatdan 9672 tani tashkil etadi. Demak, ulardagi Bolalar tashkilotlarining faoliyati ham radio, ham televideniye, ham matbuot orqali muntazam ravishda yoritib borilishi kerak. Tadbirlar esa g'ij-g'ij.

Xulosa qilib aytak, o'tkazilayotgan tadbirlarda Qoraqalpog'iston Respublikasi, Toshkent shahri, Sirdaryo, Buxoro, Jizzax, Farg'ona, Namangan, Navoiy viloyatlarining siz aytgan tetapoya davri ichidagi ishlari ibratlidir. Qolgan viloyatlarni esa ulardan o'rnak olishga chaqiramiz!

-Samimiy suhbatingiz uchun tashakkur.

Sobir JABBOR.

ISHLAR QALAY, BOLAJON?

munosabat bilan tashkiliy ishlarni o'quvchilarning yozgi oromgohlarida mavsumiy Bolalar tashkilotlarini tuzish bilan qizg'in ish boshlab yubordik. Bolalar tashkiloti tomonidan oromgohlarda amalga oshirish uchun tadbirlar rejasi ishlab chiqildi va reja asosida bir qancha ishlar amalga oshirildi. Oromgohlarda dam o'layotgan o'quvchilar o'rtasida turli xil spartakiadalar, milliy sport musobaqalari, xalq o'yinlari, intellektual o'yinlar, rasmlar tanlovlari, qiziqarli uchrashuvlar, oromgohlar o'rtasida bellashuvlar va shu kabi qiziqarli tadbirlar uyushtirildi.

-Tadbirlar isboti bilan go'zal. Ulardan 2-3tasini sanab o'tsak bo'ladimi?

ILK ANJUMAN

-Bo'lmasam-chi! 2001 yilning 20-21 iyun kunlari Bolalar tashkiloti yetakchilarining bilimlarini oshirish uchun Jizzax viloyatida Bolalar tashkilotining 1-Respublika Anjumani o'tkazildi. Anjumanni o'tkazishdan maqsad Bolalar tashkilotining oldida turgan vazifalarni belgilash va yozgi ta'til davomida qilinishi zarur bo'lgan ishlar kelishib olindi. Anjuman davomida Jizzax viloyatidagi oromgohlar ish faoliyati bilan tanishildi va Bolalar tashkiloti kunlar doirasida badiiy, sport musobaqalari tashkil etildi.

«OLG'A, ALPOMISH AVLODLARI»

Yozgi ta'til davomida barcha oromgohlarda mavsumiy bolalar

Vatan taqdiri yoshlar bilan go'zal. Yoshlar siyosatining qanday bo'lishi esa Vatan kelajagini belgilaydi. Vatan o'z farzandlari haqida ona kabi qayg'urgandagina go'zallikka oshustalik uning fuqarolariga ham «yuqadi». G'amxo'rlik esa, hammamiz ko'rib-bilib turganimizdek kuchaygandan kuchaymoqda.

O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» ijtimoiy harakatining shakllanishi yoshlar haqidagi g'amxo'rlikning yorqin isboti bo'ldi. Uning homiyligidagi Bolalar tashkiloti ham bugungi kunda atak-chechak bo'ldi. Uning zimmasiga esa fikri sog'lom, imyon-e'tiqodi butun, bilimi va ma'naviyati yuksak, mard va jasur vatanparvar yosh yigit-qizlarimizning o'z mahoratlarini namoyon etishlariga ko'maklashishdek ulug'vor vazifa yuklangan.

Bolalar tashkiloti shakllanmoqda, dedik. U tashkil topgan kundan beri esa yarim yildan ko'proq vaqt o'tdi. Asrlarga tatigulik mustaqillik kunlarida bu oz fursat emas. Endi biz undan «Ishlar qalay, bolajon?» deb so'rashga haqlimiz. Biz shu savolga javob olish maqsadida O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi raisining birinchi o'rinbosari Qahramon aka Quranboyev bilan suhbatlashdik

Muqaddas ABDUSAMATOVA. MUSTAQIL YURTIM

Diyorimiz hur diyor,
Mustaqil ozod diyor.
Baxt va erkka kon diyor,
Yasha istiqbol,
Kuldi istiqbol.
Yurtboshimiz mehribon,
Hayotimiz farovon.
Tanidi bizni jahon.
Yasha istiqbol,
Kuldi istiqbol.
Biz elning yulduzimiz,
Kelajak ko'z nurimiz.
Dildan aytar so'zimiz,
Yasha istiqbol,
Kuldi istiqbol.
Aridi ko'z yoshimiz,
Yorishdi quyoshimiz.
Yashnar tog'u-toshimiz,
Yasha istiqbol,
Kuldi istiqbol.

TOSHKENTIM

Quyosh senga boqar mahliyo,
Tunlari oy oladi ziyo.
Maftun bo'lar kim boqsa qiyo,
Aziz Toshkentim.

Osmono'par qator binolar,
Zavqlar ko'rib chunon dil yonar.
Tungi jilvang har ko'zni olar,
Aziz Toshkentim.

Bag'ring bo'ldi gullarga makon,
Mustaqillik senda namoyon.
Jahon kuylar ko'rkingni har on,
Aziz Toshkentim.

Xandon kuldi istiqbol, baxting,
Kelajagim porloq va baxtli.
Go'zallikda tengsiz ey shahrim,
Aziz Toshkentim.

bag'ishlab 1 iyuldan 4 iyulga qadar «Farzandlari sog'lom yurt qudratli bo'lar» shiori ostida «Alpomish avlodlari» sport musobaqalari bo'lib o'tdi.

Sport, ma'naviy-ma'rifiy yo'nalishdagi ushbu tadbirlar Respublikamizdagi oromgohlarda muntazam ravishda o'tkazildi. Oromgohlarning har birida mavsumiy bolalar tashkilotining boshlang'ich jamoalari tuzildi.

AJOYIB FORUM!

-Qahramon aka, bolalar qiziqarli o'yinlarni, uchrashuvlarni jon dillaridan yaxshi ko'rishadi. Siz menga iyul oyida bo'lib o'tgan forum haqida so'zlab bera olaysizmi? Eshitib, rosa xursand bo'lgan edim-da.

-Ha, yodingizda bor ekan-a!

-Axir uni unutib bo'ladimi?

-Rahmat, esingizda qolganiga. O'tgan yilning 25-26 iyul kunlari Respublikamiz Mustaqilligining 10 yilligi munosabati bilan Buxoro shahrida Respublika Bolalar tashkilotining «Hech kimga bermaymiz seni, O'zbekiston!» shiori ostida iqtidorli bolalarning

BILAG'ON BOLALAR DIQQATIGA

Siz «Tong yulduzi» sahifalarida uchraydigan xatolarni albatta topib, bizga yozib yuboring. Chunki atayin bilag'on va topag'onligingizni sinash maqsadida harflar tushirib qoldiriladi yoki qo'shib qo'yiladi. Tinish belgilari o'z o'rnida ishlatilmaydi... Maqsadimiz bilimli bo'ling. Chunki osmonni yulduzlar yerni esa bilimlilar bezar.

MUNGLI NIGOHLAR RAMAYSA EDI...

Sobir Rahimov tumanida joylashgan 24-Mehribonlik uyi hovlisiga kirib borar ekanman, «yog' tushsa yalagudek» hovlini ko'rib, bahri dilim ochilib ketdi. Bolajonlarning aynan sayrga chiqqan vaqtlari ekan. Beixtiyor ota-ona mehriqga zor nigohlarga ko'zim tushdi. Qalb kechinmalari aks etayotgan ma'noga dosh bera olmay ko'zimni yerga qadab, mehribonlik uyi rahbari Dilfuza Zayniddinova huzuriga otlandim. Ularning ish faoliyatlari bilan qiziqdim.

-Mehribonlik uyida 1978 yildan to 1983 yilgacha tarbiyachi, keyin uslubchi bo'lib ishladim. Orada Sebzordagi bog'chada mudira bo'lib, 1996 yilda shu yerga rahbarlik lavozimiga keldim. Bizga Milliy bank, Yong'indan saqlash boshqarmasi, Texnika universiteti homiylik qiladi. Mehribonlik uyi qoshida 15ta to'garak faoliyat ko'rsatadi. Bolajonlar hunar o'rganish bilan birga taekvando, ingliz

tili bilan shug'ullanishadi. Barcha sharoitlar yaratilgan. Bir-biridan mehribon, jonkuyar o'qituvchi va

tarbiyachilar bolajonlarga bilim va mehr ulashib, yaxshi tarbiya berishga harakat qiladilar. Biroq, bino ta'miriga ancha vaqt bo'ldi. Agar homiy tashkilotlar mablag' ajratib berishganda edi, yangidan ta'mirdan chiqarardik. Faqat... Bolalar ko'zlaridagi mungni ko'rib dilim xira tortadi. Axir farzand mo'jiza-ku. Insonlar orasida shundaylar ham uchrab turarkanki, ular farzandidan voz kechadi, ko'cha-kuyda tashlab ketadi. Undaylar ojiz va baxtiqarolardir...

Mehribonlik uyida aylanib yurar ekanman, bir qizcha menga ma'yus tikilib turganini payqadim. Asta uning

yoniga borib, suhbatga tortdim. O'zini Zuhra Qodirova deb tanishtirgan qizcha 1989 yili tug'ilgan ekan. O'z hayotining

ayanchli kunlaridan so'zlay ketdi: «Otam bilan onam janjallashib qolishdi. Keyin onam uydan chiqib ketdilar. O'shanda men 4 yoshda edim. O'shandan buyon ularni ko'rmaganman. Dadam bilan qolgan edim, tog'amlar uylariga olib ketdilar. Biz oilada 5 nafar farzand edik. Bizni ovutish maqsadida dodam «Oying

uydan chiqib ketib, yo'ldan adashib qolgan» deydilar. Men esa bunga ishonmayman. Nima bo'lganda ham mening onamku. Agar hozir kelsalar, bo'ynilaridan quchoqlab, hech qo'yib yubormas edim. Savollarga ko'mib tashlagan bo'lardim».

Zuhraning ko'zidan shashqator oqayotgan ko'z yoshlarini ko'rib nima deyishimni ham, qanday tasalli berishni ham bilmay qoldim. Zuhraga o'xshash bolalar bu yerda juda ko'p.

Mehribonlik uyidan chiqar ekanman, ko'z o'ngimda Dilfuza Zayniddinovaning mehr to'la ko'zlari gavdalanaverdi. Ularning «Maktab yoshiga yetgan bolalar boshqa mehribonlik uyiga o'tkaziladilar. Biz ular bilan yig'lab xayrlashamiz. Qani endi, o'zimda maktab ochsak, ular shu yerda o'qib, maktabni ham shu yerda tamomlasalar. Hayotga yo'llanmani o'zimiz bersak. Lekin buning hozircha iloji yo'q»... degan so'zlari hech yodimdan chiqmaydi.

Hilola

ABDURAZZOQOVA.

Yaqinda maktabimizda 2001 - «Onalar va bolalar yili»ning yakuniga hamda 2002 - «Qariyalarni qadrlash»

yilining boshlanishiga bag'ishlab o'tkazilgan tadbirimizni ana shunday nomladik.

Tadbirni maktabimiz direktori N.

Tursunova kirish so'zi bilan ochib, «Onalar va bolalar yili»da amalga oshirilgan ibratli ishlar, ularga ko'rsatilgan g'amxo'rliklar haqida to'lqinlanib gapirdilar. Yuqori sinf o'quvchilari ham ta'lim-tarbiya olishlari, kasb-hunar o'rganishlari, sport bilan shug'ullanib, salomatliklarini mustahkamlashlari uchun yaratilgan shart-sharoitlarni birma-bir sanay ketdilar.

«Onalar borki, osuda jahon,

Ona so'zi muqaddas, muqaddas inson»,

deya she'r aytib, sahnaga kirib kelgan o'g'il-qizlar onalarni, ayollarni madh etuvchi she'rlardan o'qib, sahna asarlarini namoyish etishdi. Mazkur yilimizning

«Qariyalarni qadrlash yili» deb e'lon qilinganidan behad mamnun bo'lib, qilinajak ishlar, rejalar haqida fikrlashib olishdi. Yurtboshimizning insonparvarligi, g'amxo'rliqi

XOTIJA VA DEBO'CHA BO'LDI

mitti qalblarda ham ona yurtga, ota-onalarimizga, jamiyatimiz poydevori bo'lmish oilalarimizga mehr-muhabbat hissini kuchaytirishini e'tirof etishdi. Nafaqat o'z ota-onalariga, balki mahalladagi nuroniy otaxonu onaxonlarga nisbatan yanada e'tiborliroq, mehrliroq bo'lishga, ularni e'zozlab, mushkullarini yengillashtirishga ahd qilishdi. Qariyalar uylari soni kamayib, xonadonlarimiz to'ri qariyalarimiz bilan fayzli bo'lsin, deya niyat bildirishdi.

Tadbirimiz Sirg'ali tuman hokimining o'rinbosari, xotinqizlar qo'mitasi raisi Feruza Oripova, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi, shoira Farida Afruz, Sirg'ali tuman hokimiyati ma'naviyat-ma'rifat bo'limining boshlig'i shoira Zulfiya Mo'minova, O'zbekiston xalq artistlari Ra'no Yarasheva, Zulayho Boyxonova, Sirg'ali tuman xalq

ta'limi bo'limi mudirining muovini Gulnara Jalilova, mahalla oqsoqollari, faollari va boshqa mehmonlarning ishtiroki

bilan yanada fayzli o'tdi.

So'ngra tabdirga boshlovchilik qilayotgan Gulchehra Turg'unova navbatni san'atkorlarga

berdi. O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Luiza Qosimovaning Farida Afruz she'rlaridan aytgan qo'shig'ini yig'ilganlar qarsaklar bilan olqishlashdi.

Maroqli o'tgan tadbirimiz so'ngida dilimdan quyidagi mulohazalar kechdi: Aytishlaricha, yangi yilni kim qanday kutib olsa, shu kayfiyat unga yil davomida hamroh bo'lar emish. Biz ham yangi yilning birinchi oyini ajoyib kechalar, tadbirlar bilan boshladik. Umid qilamizki, mazkur yilimiz ham muvaffaqiyatlarga, quvonchlarga, mehr-oqibatga boy yil bo'ladi.

Nasiba TURDIQULOVA, Sirg'ali tumanidagi 322 - maktab o'qituvchisi.

Ustoz deganda ilk bora qo'limizga qalam tutqazib, Vatan, Ona degan muqaddas so'zlarni dilimizga jo qilgan inson gavdalanadi. Birinchi ustozimiz ilk bor qo'limizga qalam tutqazganlarida, qanday hayajonlanganimiz hali-hanuz yodimda. O'shanda biz ham kelajakda o'z ustozimizdek inson bo'lishni ahd qilganmiz. Hayotda nimagaki erishsangiz birinchi navbatda ustozingizga rahmatlar aytishadi. Har bir insonning o'z sevgan ustoz bo'ladi va uni hamisha e'slab yuradi. Shunday ustozlarimizdan biri Fotima opa Boriyevadir. Fotima opa

USTOZ

bizning maktabimizda 30 yildan beri ta'lim-tarbiya berib kelmoqdalar. Shu yillar davomida qanchadan-qancha shogirdlarni uchirma qildilar, shogirdlari dilidan mustahkam o'rin oldilar. Talabchan inson qo'lida tarbiya ko'rgan har qanday o'quvchi kelajakda o'z o'rnini topib ketadi. Fotima opani bizga bergan mehrlari oldida bir umr ta'zimdamiz.

Aziz ustoz muallim,
Berdingiz bizga ta'lim.
Olamiz sizdan bilim,
Ta'zimdamiz har doim.

Dilnoza PO'LATOVA,
Yunusobod tumanidagi
273-litsey maktabining
jurnalistika guruhi o'quvchisi.

BO'YGINANGGA TUMOR BO'LAY, TUMORIM

Bolaning o'zi shirin, o'zidan ham so'zi shirin, deb bejiz

aytishmagan. Mabodo yo'lingiz tushib Respublika O'quvchilar Saroyiga tashrif buyursangiz, «Tumor» teatr studiyasining mashg'ulotlarini bir tomosha qiling! Hayratdan yoqa ushlaysiz. Ularda talant degani g'ij-g'ij.

«Tumor»ning rahbari Go'zalxonim Sulaymonova ham uncha-munchaga bo'sh kelmaydiganlardan». «Tumor»ning yana bir jonkuyarlaridan tinib-tinchimas bosh rejissyor Rustambek Jo'rayevdir. Faxriddinjon Hidoyatov esa studiyaning badiiy rahbari bo'lib ishlab kelmoqdalar. Ular aslida Toshkent san'at oliygohining talabalaridir. Ammo o'zlari tarbiyalayotgan yosh san'atkorlardan umidlari katta.

-Nima uchun aynan shu nomni tanlagansizlar?,- deb savol berganimda, «bo'yginangga tumor bo'lay men o'zim», dedik-da, deyishdi. Teatr studiyada 30 dan ortiq ishtirokchilar bor. Mana shu yillar ichida bu studiyada qatnashgan bolalardan bir nechtasi oliygohlar talabasi bo'lishdi. «Tumor» studiyasida asosan besh yo'nalishda dars beriladi! Aktyorlik mahorati, Sahna nutqi, Vokal sana'ti, Raqs, Plastika, «Tumor» teatr studiyasi bilan uchrashgan kunim Qahramon, Ilg'or, Madina, Sanjar, Hulkar, Vika. Muzayana, Doniyor, Mahmud, Ziyodalarning iste'dodlariga qoyil qoldim. Chunki ular ma'lum daqiqalarda o'z iqtidorlarini namoyish qila olishdi-da!

USTOZ, RUHINGIZ QO'LLASIN BIZNI

Yaqinda Respublika O'quvchilar Saroyida atoqli san'atkor, Yunus Rajabiyning 105 yilligiga bag'ishlangan xotira kechasi bo'lib o'tdi. Saroy rahbari Oliyaxon Ibrohimova kechani ochib, ustoz haqida gapirib, ot izini toylar bossin ekan, davramizda aziz inson sozini e'zozlagan o'g'illari bor, deb ustoz farzandlari O'zbekiston Xalq hofizi Hasan Rajabiyga

so'z berdilar. Hasan Rajabiy otasi yozib qoldirgan dastxatni kecha qatnashchilariga o'qib eshittirdi. Shundan so'ng o'quvchilar saroyining yosh qatnashchilari, ya'ni, «Maqom» dastasi, «Chaman» raqs dastasi, «Tumor» teatr-studiyasi qatnashchilari «Ustoz ruhingiz qo'llasin bizni» deb nomlangan badiiy-musiqiy chiqishlarini namoyish etishdi.

«CHAMAN»NING RAQSLARI

Shu kuni rango-rang kiyimlarda yal-yal yonib turgan qizchalarni ko'rib ko'zlarim quvonib ketdi. Axir quvonmay bo'ladimi? O'zimizning Marg'ilon atlaslari egnida. Shu payt sahnaga «Chaman» raqs dastasi chiqadi, deb e'lon qilishdi. Gulduros qarsaklar ostida «Chaman»ning shirintoylari sahnaga ko'tarilishdi. Ular sahnada gir-gir aylanganda kichkina Mukarramaxonlar yana qaytadan dunyoga kelganday bo'ldi.

Beixtiyor milliy raqslarimiz bir umr mana shunday jajji kichkintoylar tomonidan e'zozlanib kelayotganidan to'qinlanib ketdim. Ular sahnada xirom etgan paytdan foydalanib, men «Chaman» dastasining bosh baletmeysteri Gulchehra opa Ismoilovani suhbatga tortdim.

Gulchehra opa «Chaman»ning tashkil topganiga ancha yillar bo'ldi, dedilar. «Chaman»ning birinchi tashkilotchisi O'zbekistonda Xizmat ko'rsatgan artist Azim aka Azizov bo'ladi. Men bu dastaga 1995 yildan beri rahbarlik qilib kelaman. Dastamizda 60 dan ortiq qizlar ishtirok etishadi. Dastamiz kichkina guruh hamda katta guruhga bo'linadi. Toshkentda bo'lib o'tadigan har xil tadbirlarda muntazam qatnashib kelamiz. Qizlarim mening jonu-dilim. Ularning har bir harakati men uchun ulkan bir baxt. Men ular bilan ishlashdan aslo charchamayman. Bilasiz-ku o'zbek raqsining har bir harakatida juda katta ma'no bor. Bizning dastamiz rahmatli ustozimiz Mukarrama Turg'unboyeva izidan borib ularning san'atini davom

ettirib, ular sahnalash tirgan raqslarni el aro targ'ib etib kelishmoqda.

Dastamizda iste'dodli qizlarimiz juda ko'p. Qizlarimizni qay birini sanashni ham bilmayman. Sayyoraxon Alimova, Madinaxon Mirboboyeva, Lobarxon Obidovalardek qizlarim borligidan faxrlanaman.

Men ham «Chaman»ning chamandek qizlariga, raqsalarida omad, san'atlariga san'at qo'shilishini chin dildan istab qolaman.

QANOT QOQING, PARVOZ ETING BOLAJONLARIM!

-Mening Respublika O'quvchilar Saroyiga direktor bo'lib kelganimga ham 30 yildan oshibdi,- deydi Oliyaxon Ibrohimova.- Insonning 30 yillik umri hayo-huv deguncha o'tib ketar ekan. Umrimning eng mazmunli davri shu dargohda o'tdi. Bu sana't, ma'naviyat maskanidan ko'plab bolajonlar uchirma bo'lishdi. Ayrim o'quvchilarimiz esa ulug' sana'tkorlar qatoridan joy olishdi. Bizda 5 ta bo'lim, 30 dan ziyod to'garaklar ishlab turibdi. Ularda 500 dan ziyod o'quvchilar qatnashadi. Shu sabablimi, ko'cha-kuyda bekor yurgan bolalarni ko'rsam, ularni biror ish bilan band qilgim keladi. Respublika O'quvchilar Saroyini tashkil topganiga ham 65 yil to'ldi. Aytishadi-ku, yoningdagi xizmatdoshlaring yaxshi bo'lsa o'tgan kuning ham bilinmaydi. Mana 20 yildan beri mening yonimda muovimim, hammaslahatim - Zumradxon Yoqubova ham tinib-tinchimas insonlardandir. Zumradxon mensiz, men Zumradxonsiz bir ish qilolmaymiz. Ikkalamizning ham

tilagimiz bir, bolajonlarimiz omon bo'lishsin, qanot qoqib yuksaklarga parvoz etishsin.

Tuhfaniso ORTIQBOY qizi.

Mustaqil O'zbekiston davlatida yosh avlodning ta'lim olishiga, uning jismonan sog'lom va baquvvat bo'lib yetishishiga katta e'tibor berib kelinmoqda. Prezidentimiz Islom Karimov yosh avlodga e'tiborni kuchaytirish kerakligini ta'kidlab, 2000 yilni «Sog'lom avlod yili», 2001 yilni esa «Onalar va bolalar yili» deb e'lon qildi va bu dastur asosida ish olib bordi. Maorif xodimlari oldiga katta va mas'uliyatli vazifalar qo'yildi. Yangi ta'lim texnologiyasi asosida Buxoro viloyatida yagona bo'lgan G'ijduvon shahridagi 2-son davolash

maktab - internatida ham talaygina ibratli ishlar amalga oshirildi. Bu maktab internatda 350 o'quvchi ta'lim oladi va

G'JDUVONDA SHUNDAY MASKAN BORI

davolanadi. Maktabda bolalarning davolanishi, ta'lim olishi uchun barcha sharoitlar yaratilgan. O'quv, dam olish, o'ynash xonalari va zallari, oshxona, tibbiy xonalar mavjud. Maktabda bir qancha tibbiyot xodimlari faoliyat ko'rsatib kelmoqdalar. O'quvchilar 5

mahal ovqatlantiriladilar. Chuqur bilim olishlari uchun malakali o'qituvchilar ta'lim beradilar. Maktab- internat

sardori Fazliddin Sattorov o'quvchilarning kelajakda sog'lom bo'lishlari va chuqur bilim olishlari uchun barcha kerakli sharoitlarni yaratishga kuch-g'ayratini ayamaydi. Chet tillar ingliz va rus tilidan yaxshi bilim berish uchun sinflarni guruhga

bo'lib dars o'tiladi. Yangi o'quv yilida maktabimizda yangi klub ish boshladi. Har xil to'garaklar faoliyat ko'rsatib kelmoqda. Davlatimiz tomonidan ham o'quvchilarimizga yordamlar ko'rsatib turilibdi. Tarbiyachi-o'qituvchilar o'quvchilarning bilim olishiga, ularning sog'lig'iga katta e'tibor berishadi.

*Bashorat HODIYEVA,
Buxoro viloyati G'ijduvon tumanidagi 2-sonli davolash maktab internatining rus tili va adabiyoti o'qituvchisi.*

- Maktabimizda 1507 nafar o'g'il-qiz ta'lim-tarbiya oladi,- deydi Toshkent shahar, Hamza tumanidagi Qori Niyoziy nomli 206-maktabning ma'naviy va ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari Xosiyat Muqimova.- Ularga malakali ustozlar saboq beradilar. O'qituvchilar o'quvchilarni bilimdon qilish bilan birga ma'naviy yetuk insonlar bo'lib yetishishlariga harakat qiladilar.

Ko'plab to'garaklar, jumladan, matematika, ingliz tili, kompyuter, tikish, to'qish, sport to'garaklari muntazam ishlab turibdi.

Bundan tashqari yosh shoirlar, qizlar, huquqshunoslik klublaridan ham o'quvchilar gavjum.

Men rahbarlik qilayotgan

6- «EY» sinfida 36 nafar o'quvchi bilim oladi. Ulardan yigirmataga yaqini o'tgan choraklarni to'rt va besh baholarga yakunladilar. Fanlarni o'zlashtirishda

qiziquvchan, tirishqoq, tashabbuskor bolalar. Ular o'zlari sinf fondini tashkil etganlar. Har oyda yuz so'mdan yig'ib boradilar. Bu ish Nilufar Agzamova degan o'quvchiga topshirilgan. Ana

borib turamiz. Jumladan, «Tabiat muzeyi» ga borganimizda bolalar yaxshi taassurotlar bilan

MA'NAVYIY RAMOLOT SARI

monitoring jadvali bo'yicha sinf o'quvchilari 86 ballni tashkil etdi. Sinfimning bunday yutuqqa erishishida albatta ustozlarning, ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchisi Mavjuda opaning xizmatlari beqiyos. Boshlang'ich sinfdayoq o'qish, o'rganishga mehr qo'ygan bola kelgusida yaxshi yutuqlarga erishishini tajribamizda kuzatganmiz.

O'quvchilarim o'ta

shu sinf fondidan sinf uchun kerakli xarajatlar qilamiz.

Masalan, 2002 yil uchun «Tong yulduzi» gazetasiga ikki dona obuna bo'lganmiz. Hozirda o'quvchilarim har sonini qoldirmay o'qib borishyapti. Maqolalar yuzasidan bir-birlari bilan fikrlashib, muhokama qilyaptilar.

Sinfimiz bilan tez-tez sayohatlarga, muzeylarga

qaytgan edilar. Shundan keyin «Temuriylar tarixi muzeyi» ga olib bordim.

O'quvchilarimning deyarli barchasi muzeyda birinchi marotaba bo'lishlari ekan. Ular muzeyni tomosha qilar ekanlar, temuriylar tarixi haqida ko'plab tushunchalar hosil qildilar. Nazarimda

ushbu sayohat ularga juda ma'qul bo'ldi. Keling, yaxshisi bu haqda ularning ayrimlaridan eshitaylik.

KUCH ADOLATDADIR

XALQIMIZ IFTIXORI

O'rta asr tarixining eng yirik tarixiy shaxslaridan biri Amir Temurdir. Amir Temur 1336 yil 9 aprelda Shahrisabz yaqinida tug'ilgan. U barloslar qabilasidan bo'lgan Tarag'ayning o'g'li bo'lib, bolalik chog'laridayoq tengdoshlari orasida mardligi bilan ajralib turgan ekan. U otlarni juda yaxshi ko'rar, bir qarashdayoq yaxshi zotli otni yomonidan ajrata olgan ekan. Shu bilan birga u yaxshi chavandoz va ajoyib yoy mergani ekan.

Yirik sarkarda Temur va temuriylar tarixini chuqur o'rganish maqsadida biz ham «Temuriylar tarixi muzeyi» ga bordik. Muzeyning ichida yurib, undagi eksponatlarni o'z ko'zimiz bilan ko'rganimizda qalbimizda faxr jo'sh urdi.

Bugungi kunda muzeyda ikki mingga yaqin eksponatlar bor ekan.

Ayni kunlarda eksponatlarning soni yanada ko'paymoqda.

Bobomiz Amir Temur o'z davrida Ispaniya, Fransiya davlat rahbarlari bilan xat yozishgan ekan. Xat mualliflarining asl qo'lyozmalari ham muzeyga olib kelinmoqda.

Muzeydagi temuriylar tarixini aks ettirgan tarixiy obidalar, naqshlar, miniatyuralar, ulug' insonlar surati bizni lol qoldirdi. Beixtiyor rassomlar va ustalarning mahoratiga qoyil qoldik.

Agar sizlar tarqoq holda bo'lsangiz, dushman xuddi hovuzga sho'ng'iganday, qon daryolaringizga sho'ng'iydilar.

Muzeydan ma'naviy ozuqa olar ekanmiz, bobomiz sha'niga bag'ishlangan ulkan koshona, hamisha xalqimiz iftixori va faxri bo'lib qolishiga ishonch hosil qildik.

Iskandar ODILOV, Go'zala ISLOMOVA, Shahnoza QODIROVA
6- «YE» sinf o'quvchilari.

Bilagi zo'r birni yiqar, bilimi zo'r mingni.

YUZ MARTA ESHITGANDAN...

Istiqlol bois yurtimizda ko'plab muzeylar, madrasa va masjidlar qad rostladi. Ulardan biri «Temuriylar tarixi

muzeyi» dir.

Muzeyga kirar ekanmiz, u yerda sayohatchilarning ko'pligiga guvoh bo'ldik. Ular orasida xorijiy davlat vakillari ham bo'lib, muzeyni qiziqish bilan ko'zdan kechirishlari bizni quvontirdi.

Muzeydagi tarixiy obidalar, Temur bobomiz otalarining qabr tosh bo'lagi, Sohibqironning jangdagi

Belgilab qo'yilgan ishni to'g'ri tadbir, qat'iy jazm, sabr-toqat va ehtiyotkorlik bilan, keyinini o'ylab qil.

mohirona olishuvlari, taxtda o'tirib mamlakatni adolat ila boshqarayotganliklari bizni beixtiyor o'sha davrga yetakladi. Muzeydan maktab o'quvchisining maketi ham joy

Davlat lashkar va fuqaroning sadoqati va fidoiyligi bilan qudratlidir.

olgan ekan. Abror Hidoyatov nomli 173- maktabning 10- «A» sinf o'quvchisi Bahodir Mirhaydarovning yasagan maketi bizga ma'qul bo'ldi.

Sifdoshlarim kabi men ham muzeydan katta taassurotlar bilan qaytdim. Shu vaqtgacha muzeyni borib ko'rmaganimga biroz achindim ham. Istardimki, tengdoshlarim yuz marta eshitgandan ko'ra bir marotaba muzeyni tomosha qilishsa.

Dilshoda KAMOLOVA,
6- «YE» sinf o'quvchisi.

ODILLIK BILAN ISH TUT

Sohibqiron ko'plab bunyodkorlik ishlarini amalga

Birliksiz kuch bo'lmas.

oshirgan ekanlar. Tarixchi olim Bo'riboy Ahmedovning yozishicha, Samarqandda o'tgan aziz-avliyolarning mozorlarini ta'mirlatib, Shohizindani obod qilibdilar. O'sha muqaddas manzilda O'lja oyim, Qutlug' Turkon og'o va

Do'stu dushmandan kimki huzuringga iltijo qilib kelsa, do'stlarga shunday muomalada bo'lginki, do'stligi ortsin. Dushmanga esa shunday muomala qilginki, dushmanligi do'stlikka aylansin.

Shirinbeka maqbaralarini qurdiribdi. Go'ri Amir esa Amir Temur bunyod etgan Sharq me'morchiligining asl namunasidir.

Bu kabi bunyodkorlik ishlari

Sahifani Feruza SOYIBJON qizi tayyorladi.

Shahrisabzda ham qurildi. Hozirgi Turkiston shahrida qad rostlab turgan Xoja Ahmad Yassaviy maqbarasi ham Temur bobomizning sa'y-harakatlarining natijasidir.

Muzeyni tomosha qilar ekanmiz, bobomiz davrida miniatyura, tasviriy va amaliy san'at, hunarmandchilik, ayniqsa yog'och, tosh, ganch o'ymakorligi, uy-ro'zg'or, zebziynat ashyolariga bezak berish san'ati yanada rivoj topa boshlaganiga ishonch hosil qildik.

Temur bobomiz ana shunday oliyhimmat, dovyurak, odillik bilan ish tutuvchi inson bo'lgan ekanlar. Ulug' bobomiz tarixini qunt bilan o'rganish biz yosh avlodning muqaddas burchidir.

Adolat KIBIROVA, Sirojiddin UMAROV, Jamila JULIYEVA, Liliya XIDIRBAYEVA,
6- «YE» sinf o'quvchilari.

1. Kinematografiya sohasining eng oliy mukofotlaridan biri Oskar necha xil kategoriyada topshiriladi?

- A. 24 xil
B. 14 xil
C. 18 xil
D. 15 xil
E. 25 xil

2. Luvr muzeyi qaysi shaharda joylashgan?

- A. Parij, Fransiya
B. Yevropa, London
C. Irlandiya, Ispaniya
D. Shvetsiya, Shvetsariya

3. Quyosh sistemasida kattaligiga ko'ra beshinchi o'rinda turadigan sayyora:

- A. Yer
B. Oy
C. Uran
D. Yupiter
E. Mars

4. Misr pul birligi:

- A. Funt
B. Dinor
C. Dirxam
D. So'm
E. Tanga

5. «Ichingdagi - ichingdadur» muallifi:

- A. Jamoliddin Rumiy
B. Chingiz Aytmatov
C. Pirimqul Qodirov
D. Abdulla Qodiriy
E. Marhamat tumani qayerda

joylashgan?

- A. Andijonda
B. Namanganda
C. Xivada

ARALASH

TEST

D. Buxoroda
E. Samarqandda
7. Chingiz Aytmatovning ilk kasbi?

- A. Mol doktori
B. Tish doktori
C. Etikdo'z
D. Sartarosh

8. «Ikki eshik orasi» muallifi?

- A. O'tkir Hoshimov
B. Pirimqul Qodirov
C. Chingiz Aytmatov

9. Yamayka poytaxti?

- A. Kingiston
B. Sano
C. Rangum
D. Dakka

10. Paragvay poytaxti?

- A. Asunson
B. Damashq
C. Maskat
D. Tehron

Bolalar, testga to'g'ri javob yo'llasangiz, «Zakovat»

ko'rsatuvining maxsus sovg'alari sizniki bo'ladi, xatingizni Shodiya ABDULLAYEVAga deb yozing.

KO'RISH. Qizlar o'g'il bolalarga nisbatan ko'proq maydonni ko'ra olishadi. O'g'il bolalarning ko'rish maydoni ensiz, biroq uzun. Ya'ni, o'g'il bola shkafdan o'z paypog'ini topa olishi juda qiyin, ammo juda uzoqdagi pivoxonani ko'ra oladi. Qiz bola chap-o'ngga va

NEGA QIZLAR BOSN QASHNASHMAYDI?

baland-pastga 45 gradus hududni aniq-tiniq ko'rish qobiliyatiga ega. Istalgan o'g'il bolani hech bo'lmaganda bir marta boshqa qizga suqlanib qaraganlikda ayblashadi. Mutaxassislarning ta'kidlashlaricha, aslida qizlar o'g'il bolalarga ko'proq havaslanib qararkanlar.

ESHITISH. Qizlar o'g'il bolalarga qaraganda yaxshiroq eshitadilar. Boz ustiga qizlar tovushlarni turli xil kategoriyalarga bo'lishadi va ularning har birini to'raligicha ilg'ay oladilar.

Natijada, birov bilan gaplashayotgan qiz yonidagilarning gaplarini ham oqizmay-tomizmay eshitib turadi.

HORDIQ. O'g'il bola hordiq olayotgan paytda tashqi dunyodan butunlay uzilib

qoladi, qizlar esa hatto tushida ham eshitadi.

FAOLIYAT. O'g'il bolalar qizlar singari bir paytning o'zida bir necha ishni bajarolmaydilar.

GAP. O'g'il bolaning miyasi kunning oxirida barcha ma'lumotlarni qaytadan tahlil qilishga va zarurlarinigina saqlab qolib, qolganlarini unutishga qodir. Qiz bola bunday qila olmaydi. Qizlar o'z muammolari haqida qayg'urishni bas qilishi uchun... ula'ni birovga gapirib berishi kerak. Shuning uchun u bir kunda 12 mingta so'zni aytishga ehtiyojmand, erkakka esa 4 mingta so'z ham yetib ortadi. Eng yomoni, qizlarning gapirishga bo'lgan ehtiyoji eng avj pallaga chiqqan payt bu - tun.

KO'ZGU. O'g'il bola o'z tashqi ko'rinishini baholash uchungina oynaga qaraydi. Qizlarga

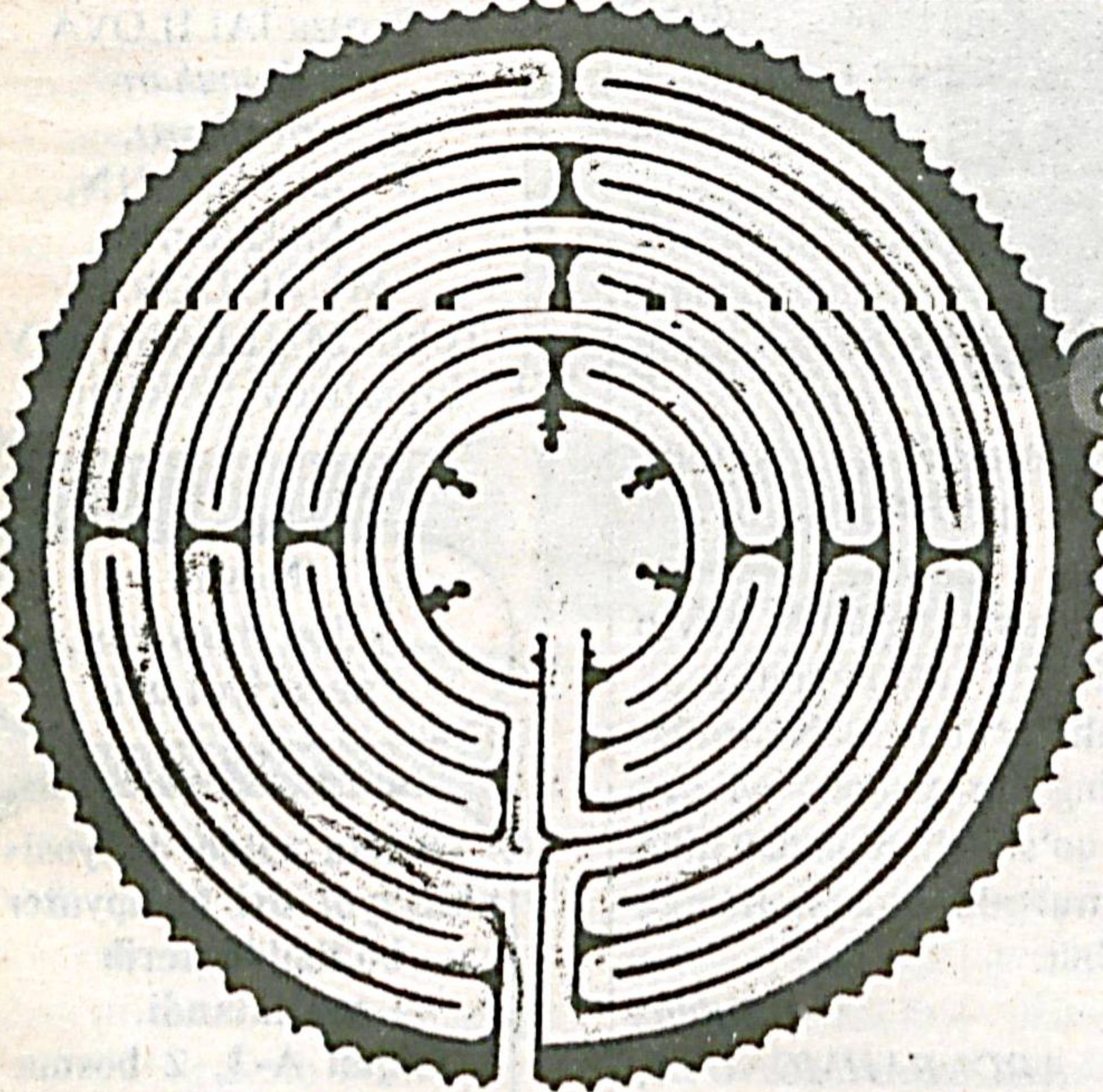
esa buning uchun ko'zgu shart emas, u magazin peshoqining oynalariga, derazaga yoki mashinaga yaltiroq oynalariga qarab ham o'z ko'rinishini tahlil qilib ketaveradi.

UYDAN CHIQISH.

Agar o'g'il bola ko'chaga chiqish uchun tayyorman desa, bu uning ko'chaga chiqishi uchun faqat hojatxonaga kirib-chiqishdek zaruriyatni anglatadi. Qizlar tomonidan aytilgan xuddi shu gapdan esa uning ko'chaga chiqishi uchun bosh yuvishi, kiyimlarini dazmollashi va tabiiyki, yaxshilab bo'yanishi zarurligi tushuniladi.

KIYIM-KECHAK. Qizlar magazinga chiqish, telefonda gaplashish, ovqat tayyorlash, kitob o'qish, axlatni to'kib kelish kabi yumushlarning har biri uchun alohida-alohida kiyinadi. O'g'il bolalar aksariyat hollarda, o'zining doimiy kiyimini to'y yoki aza munosabati bilangina almashtiradi.

Nilufar SHOMURODOVA tayyorladi.

Fransuzcha labirintdan chiqib ko'ring-chi.

Bir o'g'il bolaning
Do'konchi bo'lib
ishlaydigan otasi o'g'lini
ergashtirib, futbolga
boribdi. O'g'li
futbolchilarni ko'rib:
-Ada, ada, anavilarning bahosi
nega orqasiga yozilgan?- deb
so'ragan ekan.

Do'konchi bo'lib ishlaydigan otasi o'g'lini ergashtirib, futbolga boribdi. O'g'li futbolchilarni ko'rib:

-Ada, ada, anavilarning bahosi nega orqasiga yozilgan?- deb so'ragan ekan.

***

og'zingizda tishingiz bo'lmasa, ustiga-ustak, qo'l-oyog'ingizni bog'lab tashlasa, Siz ham yig'lar edingiz,- degan ekan.

***

Muallim:

-Bolalar, olmani qaysi faslda terish yaxshi?- deb so'rabdi.

BOLANING TILI SHIRIN

Karim uyqudan turib yuvinibdi. U

peshonasini qayta-qayta sovunlab yuvaveribdi.

-Nima qilayapsan, o'g'lim,- debdi uni ko'rgan onasi.

-Kecha ustoz-opa menga: «Sening dars bilmasligingni peshonangga yozib qo'yibdi», -degan edi, shuni artayapman.

***

Bir kuni olti yoshli Olmosdan: -Sening ukang, nega yig'loqi?- degan edim, unga mening so'zim yoqmadi shekilli:

-Nima qilibdi? Agar boshingizda sochingiz,

Dildora:

-Kuzda.

Gulnora:

-Oktyabrda.

Salim:

-Bog'bonning

iti bog'liq turganda.

***

Muallim:

-Qanday dengizlarni bilasan?-

deb so'radi.

Karim:

-Har xil,- deb javob

berdi.

Shu payt oldingi partada o'tirgan bola: «Qizil, qora, ko'k...»,- deb shivirladi.

Karim quvonib:

-Opa, dengizlar har xil bo'ladi. Masalan, qizil, sariq, yashil, ko'k.

Qidirboy TO'LABOYEV.

«ASALLI TORT»

Masalliq: 6 ta tuxum, 2 piola shakar, 200 gr. asal, 400 gr. margarin, 2 choy qoshiq iste'mol sodasi.

Kremiga: 1,5 piola shakar, 5 osh qoshiq un 2 piola sut yoki suv va 250 gr. saryog'.

Tayyorlanishi: Tuxum oqini sarig'idan ajratib, oqi yaxshilab ko'pirtirib olinadi va unga shakar solinadi, yaxshilab aralastirib unga tuxum sarig'i qo'shiladi.

Gazga sirli, kattaroq idishga asalni solib, sal qizargandan so'ng iste'mol sodasi solinadi, ko'pirtirgandan keyin eritilgan margarin solinadi, tinmay aralastirib to'q qizil bo'lgandan so'ng, yuqorida tayyorlangan tuxumli masalliq ular ustiga solinadi.

Yaxshilab aralastirib bo'lgach, asta sekinlik bilan un solamiz. Yumshoq, qo'lga yopishadigan xamir qoriladi. Xamir 3 yoki 4 bo'lakka bo'lib olinadi. Gaz

OCHIL DASTURXON

patnisi qizdirib olinib, un sepiladi, bir bo'lak xamirni tekis qilib yoyamiz va 5 daqiqalarda pishirib olamiz. Shu tariqa hamma bo'lakchalar pishirib olinadi.

Aslida bu asalli tortga xamirni yumshoq qiladigan kremlar surtilsa maqsadga muvofiq bo'lar edi. Men sizlarga qaynatma krem surishni tavsiya qilaman. Qaynatma krem quyidagicha tayyorlanadi:

Kichkina qozonchaga un va shakar solib aralastirib ular ustiga sut yoki suv solib, tinmay aralastiriladi. Agar ora-orada aralastirsak, krem qumoq- qumoq bo'lib qolishi mumkin. 3-4 daqiqada quyilgach sovutib ular ustiga saryoq qo'shib mikser yordamida aralastiriladi, krem oppoq holatga keladi. Bu kremni pishirib olingan tort qatlamlariga surtiladi. Tortni dasturxonga o'rab olib qo'ysak bir necha soatdan so'ng yumshoq bo'ladi. Yoqimli ishtaha.

Shahlo MUTALOVA.

SUMALAK

Vaqir-vuqur qaynaydi,
Doshqozonda sumalak.
Biz talashib kovlaymiz,
Aytishib ezgu tilak.

Onaxonlar jam bo'lib
Sumalakni kovlashar.
Hamnafas, hamdam bo'lib,
O'ynab, kulib, qvnashar.

Ziyoda MAXSUDIY,
81- maktabning
6- sinf o'quvchisi.

Tengdoshlaring

1
i
i
o
d
i

MEN YOZAMAN

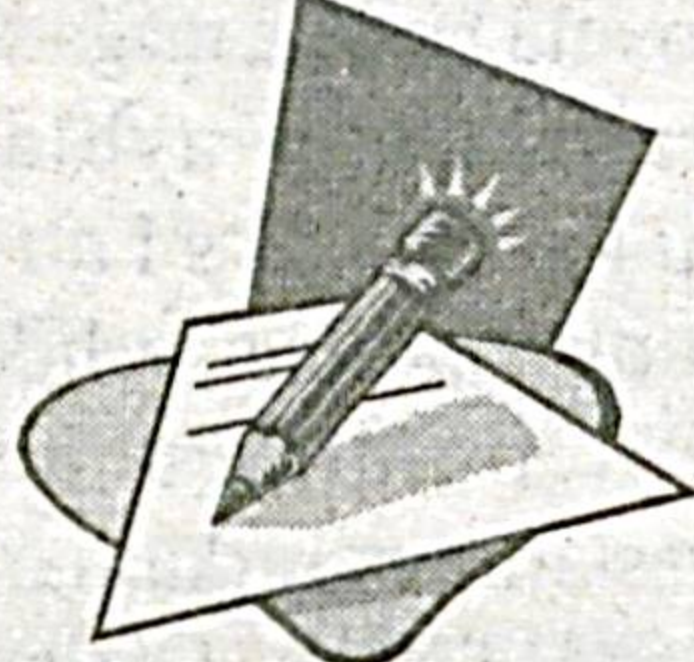
Men yozaman, qalbdagi tuyg'u,
Armon bo'lib yonmasin deya.
Men yozaman, ko'ngil torlarim,
Chertilmayin qolmasin deya.

Men yozaman, yozaveraman,
Otashidan chaqnasin chaqin.
Va taralgan shaffof shu'ladan,
Zulmat aro porlasin yolqin.

Men yozaman, yolg'on dunyoda,
Yolg'izlanib qolmasligim-chun.
She'rlaringa dardimni to'kib,
Va o'zgaga solmasligim-chun.

Men yozaman, pok qalbingizga,
Yo'llar topib boraveraman.
Bir kun kelib men ham abadiy,
Qalbingizda qolaveraman.

Shahnoza TAYLOQOVA,
Samarqand shahar, 2- texnik
iqtisodiy litseyi 10- sinf o'quvchisi.
Respublika «Prezident asarlari
bilimdoni» tanlovi sovrindori.

OYMOMA

Oymomaning yuzida
Ajib bir surat ko'rdim.
Bu suratning tagida,
Baxt degan yozuv ko'rdim.

Do'stlar demang uni dog'
Rassom oyni o'ksitib.
Kechagina hilol edi
Bugun yetishibdi to'lib.

Erkinoy AGZAMOVA,
273- litsey maktabning
5- «V» sinf o'quvchisi.

Qadim zamonda bir podsho bo'lgan ekan. U juda badjahl, ochko'z ekan. Uning boyligi bir umrga yetadigan darajada ko'p ekan. Malika ham badjahl va ochko'z ekan. Ular bolalarni juda yomon ko'risharkan. Shuning uchun ham befarzand ekanlar. Ularning yurtida bayramlar ham o'tkazilmas ekan. Podsho: «Ko'p pul sarflanadi, qolaversa, bolalar ovozidan tinkang quriydi», deb bayram o'tkazilishini ta'qiqlab qo'ygan ekan. Xullas, uning yurti jim-jit, zerikarli bo'lganligi bois odamlar boshqa yurtlarga ko'chib keta boshlashibdi. Podshoning yurti esa huvillab qolaveribdi. Biroq bu narsa uni tashvishlantirmas ekan.

Saroydan nariroqdagi o'rmonda bir uycha bor ekan. Bu uyda esa sehrigar kampir yashar ekan. U haligi podshoning befarzand ekanidan boxabarligi bois uni bir sinamoqchi bo'libdi. «Men unga bir savatga chaqaloq va bitta tilla to'ldirilgan xumcha solib jo'nataman. Agar chaqaloqni o'z farzandidek ko'rib ulg'aytirsa, bolakay pahlavon, komil inson bo'lib, podshoning umriga umr, boyligiga boylik

qo'shiladi», deb xayolidan o'tkazibdi. Keyin savatni olib podsho saroyining darvozasi oldiga qo'yibdi va ko'zdan g'oyib bo'libdi. Chaqaloq yig'lay boshlabdi. Yarim tunda podsho saroyida chaqaloqning ovozi

JOHIL PODSHO

(Ertak)

eshitilibdi. Uning ovozidan saroydagi barcha odamlar uyg'onib ketibdilar. Saroy darvozasini ochib qarashsa, bir savat ichida chaqaloq va ichi tilla tangalar bilan to'ldirilgan xumcha borekan. Podsho xursand bo'lib xumchani qo'lga olibdi va vazirlariga buyuribdi:

-Chaqaloqni ko'zimdan yo'qoting!

Vazirlardan biri juda rahmdil ekan. Bolalarni yaxshi ko'rarkanu, lekin uning ham farzandlari yo'q ekan. Chaqaloqni ko'tarib uyiga oshiqibdi.

-Chaqaloqni qayerga olib chiqib ketayapsan?- so'rabdi podsho.

-Men bolalarni yaxshi

ko'raman. Bu chaqaloqni o'z bolamdek katta qilmoqchiman,- debdi vazir. Jahli chiqqan podsho: -Sen mening saroyimda

yashaysan. Men esa saroyimda chaqaloq ovozini eshitishni va ularni ko'rishni xohlamayman. Shunday ekan, saroyimda chaqaloqqa o'rin yo'q. Chaqaloqni boqaver, lekin mening saroyimda emas,- debdi g'azablanib.

Vazir xotini va chaqaloqni olib boshqa mamlakatga ko'chib ketibdi. Chaqaloq pahlavon va bahodir yigit bo'lsin, deya uning ismini Bahodir deb qo'yishibdi. Bahodir ham o'sib, ulg'ayibdi. U yetuk, barkamol inson bo'libdi. U ota-onasiga juda mehribon ekan. Ulg'aygach, hunarmand bo'libdi. Kulolchilik, dehqonchilik qilib ota-

onasini boqa boshlabdi.

Saroydagi podshoga kelsak, uning malikasi vafot etibdi, o'zi esa og'ir kasallikka chalilib qolibdi. Uning yiqqan barcha boyliklari faqat dard armonga sarflanibdi. Saroy ahli podshoning kasalini yuqumli deb hisoblab saroyga

yaqinlashtirmay qo'yishibdi. Nihoyat, podsho saroydan quvilibdi.

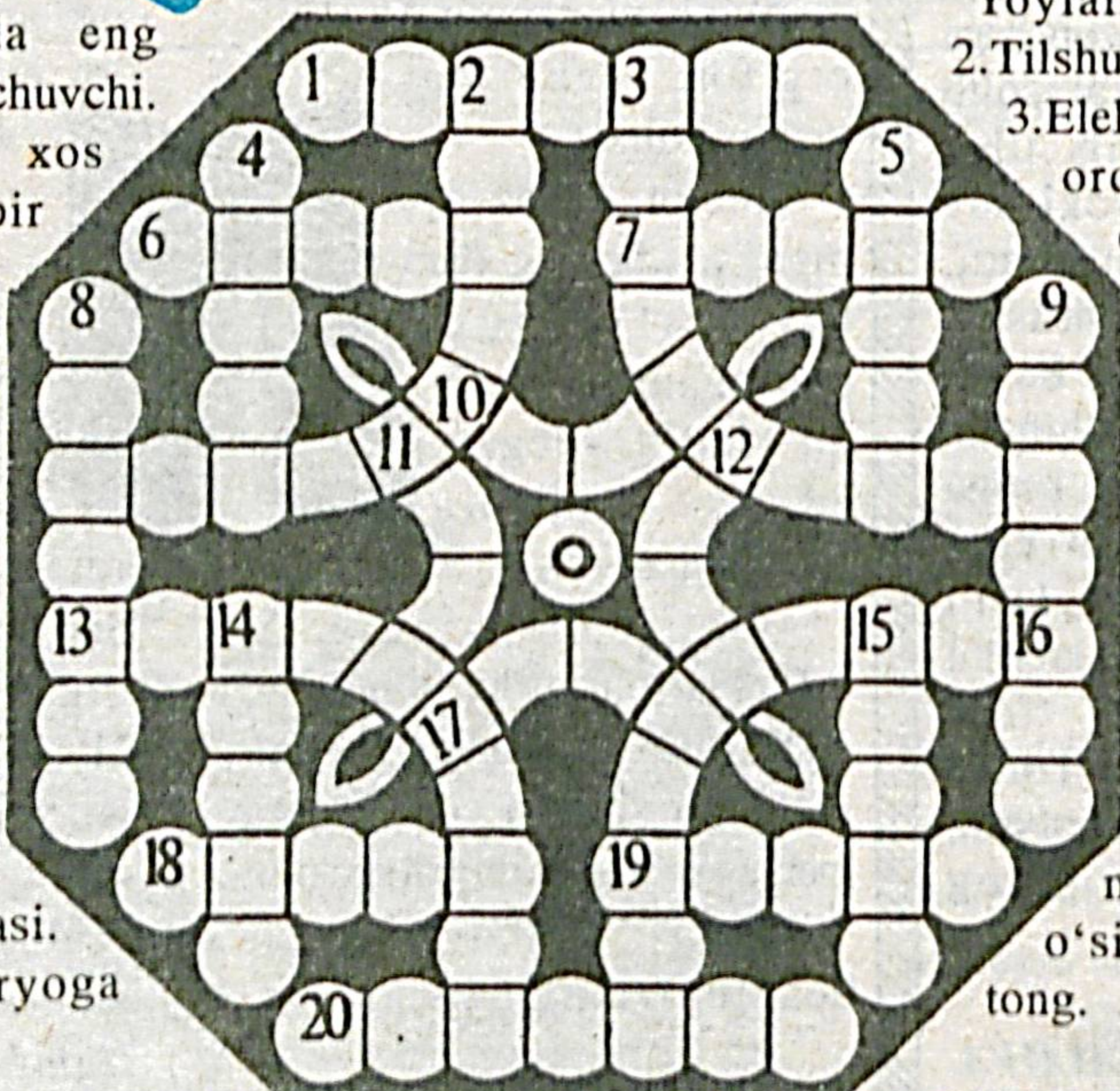
Vazir esa tez kunda boyib ketibdi. O'g'lini uylantiribdi. Nevarali bo'libdi. Bahodir ota-onasining umriga umr, boyligiga boylik qo'shibdi. Shunday qilib ular murodu maqsadlariga yetishibdi.

Yulduz ABDURAHMONOVA,
Toshkent shahridagi 126- maktabning 8- sinf o'quvchisi.

Boshqotirma

Eniga: 1.Dunyoda eng birinchi kosmonavt uchuvchi.
6.Fanning o'ziga xos sohalarida ma'lum bir ifodani anglatishda qo'llaniladigan yunon alifbosidagi uchinchi harf. 7.Tog'ning o'tish qulay joyi. 18.Sabzavot ekinini.
19.Qandolatchilikda ishlatiladigan ildiz.
20.Jangovar, portlovchi qurol turi.
Bo'yiga:
4.Avtomobil poygasi.
5.Afrikadagi daryoga

nomdosh davlat. 8.AQSH janubidagi shtat. 9.O'zbek xalq dostoni. 14.Yog'ingarchilik. 15.Orzu, umid.

Yoylar bo'yicha:
2.Tilshunoslik ilmi bo'limi.
3.Elektromagnit to'lqinlar orqali amalga oshiriladigan texnika.
10.Gazlama.
11.Ulkan, buyuk.
12.Muqaddas dargoh. 13.Ma'lum dastur asosida o'z-o'zidan ishlaydigan texnika qurilmalari majmui. 16.Kuz faslida ochiladigan murakkabguldozlarga mansub manzarali o'simlik. 17. Payt,erta tong.

Kamola ORIPOVA.

O'TGAN SONDAGI 5-SAHIFADA BERILGAN BOSHQOTIRMALARNING JAVOBI

Diqqatingizni sinab ko'ring javobi:

Ikkinchi va to'rtinchi qatorlardagi ikkinchi aylanalar bir xil.

So'z o'yinining javobi: Kun - Kul - Gul - Gil.

Chiziqdagi jumboqning javobi: Xalq hikmatiga yarasha intil, Xulqing bilan bu jahonni soz qil. «A» harfli chaynovordning javoblari.

1.Atmosfera. 2.Amerika. 3. Angshvona. 4.Andava. 5.Agotexnika. 6.Adurahmonova. 7.Arafa. 8.Avstraliya. 9.Anatomiya. 10.Abdusamatova. 11.Akrobatika. 12.Atakama. 13.Alla. 14.Armatura. 15.Astronomiya. 16.Arktika. 17.Anakonda. 18.Archa. 19.Avstraliya. 20.Aka. 21.Aksioma. 22.Algebra. 23.Abdullanoma. 24.Aviatsiya. 25.Aylana. 26.Arpa. 27.Adriatika. 28.Arfa.

Musiqiy jumboqning javobi: Dutor. Panjtor. Setor.

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT MATBUOT QO'MITASI, O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI, «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOY HARA-KATI, «SOG'LOM AVLOD UCHUN» XAYRIYA JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa MUSURMONOVA,
Qahramon QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter bo'limida terib sahifalandi.

Hajmi A-3, 2 bosma taboq.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida 46.291 nusxada ofset usulida bosildi.

Korxonada manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.

Buyurtma № T-165

Gazetani

Muhabbat

MAXSUDOVA

sahifaladi.

Navbatchi:

Feruza ODILOVA

Ro'yxatdan o'tish tartibi № 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-62-34.
144-63-08